РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) 2022/2084 НА СЪВЕТА

от 25 октомври 2022 година

за изменение на Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1345 за предоставяне на временна подкрепа на Чешката република съгласно Регламент (ЕС) 2020/672 с цел смекчаване на рисковете от безработица при извънредните обстоятелства вследствие на избухването на COVID-19

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2020/672 на Съвета от 19 май 2020 г. за създаване на Европейски инструмент за временна подкрепа с цел смекчаване на рисковете от безработица при извънредни обстоятелства (SURE) вследствие на избухването на COVID-19 ([1]), и по-специално член 6, параграф 1 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

(1) По искане на Чехия от 7 август 2020 г. Съветът, посредством Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1345 ([2]), отпусна финансова помощ на Чехия под формата на заем с максимален размер от 2 000 000 000 EUR, с максимален среден срок до падежа от 15 години и със срок на разполагаемост от 18 месеца, с която да допълни националните усилия на Чехия за преодоляване на въздействието от избухването на COVID-19 и на неговите социално-икономически последици за работниците и самостоятелно заетите лица.

(2) Заемът трябваше да се използва от Чехия за финансиране на схемите на работа при непълно работно време и подобни мерки, посочени в член 3 от Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1345.

(3) Избухването на COVID-19 блокира значителна част от работната сила в Чехия. Това доведе до повтарящо се внезапно и съществено увеличение на публичните разходи в Чехия, свързани с мерките, посочени в член 3, букви а), в), г) и д) от Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1345.

(4) Избухването на COVID-19 и предприетите от Чехия през 2020 г., 2021 г. и 2022 г. извънредни мерки за ограничаване на разпространението на вируса и на социално-икономическите и здравните последици от този феномен се отразиха и все още се отразяват изключително сериозно на публичните финанси. През 2020 г. дефицитът по консолидирания държавен бюджет и дългът на Чехия бяха съответно 5,8 % и 37,7 % от брутния вътрешен продукт (БВП), а в края на 2021 г. се увеличиха съответно на 5,9 % и 41,9 %. Според прогнозата на Комисията за Чехия от пролетта на 2022 г., към края на 2022 г. дефицитът по консолидирания държавен бюджет се очаква да достигне 4,3 % от БВП, а консолидираният държавен дълг — 42,8 % от БВП. Според междинната прогноза на Комисията от лятото на 2022 г., през 2022 г. БВП на Чехия се очаква да се увеличи с 2,3 %.

(5) На 22 септември 2022 г. Чехия поиска допълнителна финансова помощ от Съюза в размер на 2 500 000 000 EUR с цел да продължи да допълва националните си усилия, предприети през 2020 г., 2021 г. и 2022 г. за преодоляване на въздействието от избухването на COVID-19 и неговите социално-икономически последици за работниците и самостоятелно заетите лица. По-специално Чехия удължи допълнително и измени редица схеми за подпомагане на работата на непълно работно време и подобни мерки, посочени в съображения 6—9.

([1]) ОВ L 159, 20.5.2020 г., стр. 1.

([2]) Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1345 на Съвета от 25 септември 2020 г. за предоставяне на временна подкрепа на Чешката република съгласно Регламент (ЕС) 2020/672 с цел смекчаване на рисковете от безработица при извънредните обстоятелства вследствие на избухването на COVID-19 (ОВ L 314, 29.9.2020 г., стр. 17).

(6) Схемата за подпомагане на работата на непълно работно време, известна като програма „Антивирус“, посочена в член 3, буква а) от Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1345, е предназначена да компенсира разходите за заплати на частни работодатели, принудени да преустановят или значително да намалят икономическата си дейност като пряко следствие от мерките, предприети от органите (вариант „А“), или непряко в резултат на неблагоприятните икономически последици от пандемията от COVID-19 (вариант „Б“). Правното основание за нея е Правителствено решение № 353 от 31 март 2020 г., с измененията, и член 120 от Закон № 435/2004 Сб. ([3]), за заетостта, с измененията. Програмата беше удължена и изменена с вариант „А плюс“ чрез Правителствено решение № 1039 от 14 октомври 2020 г., за да се осигури пълно компенсиране на разходите за заплати на работодателите, принудени да преустановят или намалят дейността си в резултат на мерки, предприети от органите. Програмата беше удължавана и чрез няколко правителствени решения, като вариант „А“ действа от 12 март 2020 г. до 28 февруари 2022 г., вариант „А плюс“ — от 1 октомври 2020 г. до 31 май 2021 г., а вариант „Б“ — от 12 март 2020 г. до 31 май 2021 г. и от 1 ноември 2021 г. до 31 декември 2021 г.

(7) Първият компенсаторен бонус за самостоятелно заетите лица, т.нар. програма Pětadvacítka, посочена в член 3, буква в) от Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1345, въведена със Закон № 159/2020 Сб. ([4]), предоставя на самостоятелно заетите лица, които са били принудени да преустановят или значително да намалят икономическата си дейност извън нормалната нестабилност на стопанската дейност в резултат на свързаните с COVID-19 рискове за общественото здраве или кризисните мерки, предприети от публичните органи, компенсационен бонус от 500 CZK на календарен ден на човек. Програма Pětadvacítka действа от 12 март 2020 г. до 8 юни 2020 г. Въведено със Закон № 461/2020 Сб. ([5]), неговото последващо изменение — програмата „Есенен компенсаторен бонус“ — се прилага от 5 октомври 2020 г. до 15 февруари 2021 г. и предоставя данъчен бонус в размер на 500 CZK на календарен ден за самостоятелно заетите лица, принудени да преустановят или значително да намалят икономическата си дейност в резултат на рискове за общественото здраве или кризисни мерки, предприети от публичните органи. Закон № 95/2021 Сб. ([6]) и свързаните с него правителствени решения (№ 154/2021 ([7]) и 188/2021 ([8])) въвеждат друго изменение, наречено „Нов компенсаторен бонус за 2021 г.“, който действа от 1 февруари 2021 г. до 31 май 2021 г. и с който размерът на данъчния бонус се увеличава на 1 000 CZK на ден. Последното изменение на този компенсаторен бонус за самостоятелно заетите лица — „Компенсаторен бонус за 2022 г.“, въведен със Закон № 519/2021 Сб. ([9]), също възлиза на 1 000 CZK на ден и се прилага от 22 ноември 2021 г. до 31 януари 2022 г.

(8) Частичното освобождаване от плащане на вноски за социално и здравно осигуряване, дължими от самостоятелно заетите лица, посочено в член 3, параграф г) от Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1345, има за правно основание Закон № 136/2020 Сб. ([10]) (за социалното осигуряване) и Закон № 134/2020 Сб. ([11]) (за здравното осигуряване); Държавата е поела плащането на съответните вноски за всеки месец от март до август 2020 г. за социално и здравно осигуряване, дължими от самостоятелно заетите лица. Макар че програмата приключи през август 2020 г., през 2021 г. трябваше да бъдат изплатени допълнителни суми в резултат на изравнявания, свързани с авансови плащания, направени от самостоятелно заетите лица през 2020 г. Мярката представлява пропуснати приходи за държавата, което за целите на прилагането на Регламент (ЕС) 2020/672 може да се приеме за равностойно на публични разходи.

([3]) Закон № 435/2004 Сб. за заетостта, с измененията, обнародван в Сборник закони № 143 от 23 юли 2004 г.

([4]) Закон № 159/2020 Сб. за компенсационен бонус във връзка с кризисни мерки, свързани с разпространението на коронавируса SARS CoV-2, с измененията, обнародван в Сборник закони № 59 от 14 април 2020 г.

([5]) Закон № 461/2020 Сб. за компенсационен бонус във връзка със забраната или ограничаването на стопанските дейности, свързани с разпространението на коронавируса SARS CoV-2, с измененията, обнародван в Сборник закони № 189 от 13 ноември 2020 г.

([6]) Закон № 95/2021 Сб. за компенсационен бонус за 2021 г., с измененията, обнародван в Сборник закони № 38 от 26 февруари 2021 г.

([7]) Правителствено решение № 154/2021 Сб. за компенсационния бонус за 2021 г., с измененията, обнародвано в Сборник закони № 60 от 31 март 2021 г.

([8]) Правителствено решение № 188/2021 Сб. за определяне на следващия период на компенсационния бонус за 2021 г., с измененията, обнародвано в Сборник закони № 79 от 7 май 2021 г.

([9]) Закон № 519/2021 Сб. за компенсационен бонус за 2022 г., с измененията, обнародван в Сборник закони № 226 от 23 декември 2021 г.

([10]) Закон № 136/2020 Сб. за някои корекции в областта на социалноосигурителните вноски и вноските в държавната трудова и пенсионноосигурителна полица във връзка със спешните мерки по време на епидемията през 2020 г., с измененията, обнародван в Сборник закони № 48 от 27 март 2020 г.

([11]) Закон № 134/2020 Сб. за изменение на Закон № 592/1992 Сб. относно премиите за осигуряване на общественото здраве, с измененията, обнародван в Сборник закони № 48 от 27 март 2020 г.

(9) „Помощта за грижи“ за самостоятелно заетите лица, посочена в член 3, буква д) от Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1345, имаше за правно основание правителствени решения № 262 от 19 март 2020 г. ([12]), № 311 от 26 март 2020 г., № 354 от 31 март 2020 г., № 514 от 4 май 2020 г., № 552 от 18 май 2020 г., № 1053 от 16 октомври 2020 г., № 1260 от 30 ноември 2020 г. и № 446 от 10 май 2021 г. и член 14 от Закон № 218/2000 Сб. ([13]) относно бюджетните правила, с измененията, който се прилага за самостоятелно заетите лица в първичното селскостопанско и горското производство, и член 3, буква з) от Закон № 47/2002 Сб. ([14]), с измененията, относно подкрепата за МСП, който се прилага за всички други самостоятелно заети лица. С програмата се компенсира понесената от самостоятелно заетите лица загуба на доходи поради необходимостта да се грижат за деца или за зависими от грижи лица вследствие на затварянето на детските заведения и заведенията за социални грижи. Дневният размер на помощта бе 424 CZK за март 2020 г. и 500 CZK за периода от април до юни 2020 г. Програмата е удължена за периода от октомври 2020 г. до май 2021 г., през който се предоставя ежедневна подкрепа в размер на 400 CZK.

(10) Чехия спазва условията по член 3 от Регламент (ЕС) 2020/672 за отпускане на финансова помощ. Чехия предостави на Комисията подходящи доказателства, че нейните извършени и планирани публични разходи са се увеличили с 5 349 588 352 евро, считано от 1 февруари 2020 г., в резултат на националните мерки за справяне със социално-икономическите последици от избухването на COVID-19. Това представлява внезапно и съществено увеличение, тъй като е свързано и с разширяване или изменение на съществуващите национални мерки, пряко свързани с режима на работа при непълно работно време и подобни мерки, които обхващат значителна част от предприятията и работната сила в Чехия. Чехия възнамерява да финансира 215 333 982 EUR от увеличения размер на разходите със средства на Съюза и 634 254 370 EUR чрез собствено финансиране.

(11) В съответствие с член 6 от Регламент (ЕС) 2020/672 Комисията се консултира със Чехия и провери внезапното и съществено увеличение на извършените и планирани публични разходи, пряко свързани с посочените в искането от 22 септември 2022 г. схеми за подпомагане на работата на непълно работно време и подобни мерки.

(12) Поради това на Чехия следва да се предостави финансова помощ, за да ѝ се съдейства да се справи със социално-икономическите последици от тежкия икономически шок, причинен от избухването на COVID-19. Комисията следва да вземе решенията относно падежа, размера и отпускането на траншовете и вноските в тясно сътрудничество с националните органи.

(13) Като се има предвид, че срокът на разполагаемост, посочен в Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1345, е изтекъл, е необходим нов период на разполагаемост на допълнителната финансова помощ. Срокът на разполагаемост от 18 месеца на финансовата помощ, предоставена с Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1345, следва да бъде удължен с 21 месеца, вследствие на което общият период на разполагаемост следва да бъде 39 месеца, считано от първия ден след пораждането на действие на Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1345.

(14) Чехия и Комисията следва да вземат предвид настоящото решение в споразумението за заем, посочено в член 8, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2020/672.

(15) Настоящото решение не следва да засяга резултата от евентуални процедури относно нарушения на функционирането на вътрешния пазар, които биха могли да бъдат открити, по-специално по силата на членове 107 и 108 от Договора. То не отменя посоченото в член 108 от Договора изискване към държавите членки да уведомяват Комисията за случаите на евентуална държавна помощ.

(16) Чехия следва редовно да уведомява Комисията за изпълнението на планираните публични разходи, за да ѝ позволи да прецени доколко те са били изпълнени.

([12]) Правителствено решение № 262/2020 Сб. за приемане на кризисна мярка, с измененията, обнародвано в Сборник закони № 42 от 19 март 2020 г.

([13]) Закон № 218/2000 Сб. за бюджетните правила, с измененията, обнародван в Сборник закони № 65 от 21 юли 2000 г.

([14]) Закон № 47/2002 Сб. подкрепата на малките и средните предприятия, с измененията, обнародван в Сборник закони № 20 от 8 февруари 2002 г.

(17) Решението за предоставяне на финансова помощ се взима с отчитане на съществуващите и очакваните нужди на Чехия, както и на исканията за финансова помощ съгласно Регламент (ЕС) 2020/672, които вече са представени или за които е планирано да бъдат представени от други държави членки, при прилагане на принципите на равно третиране, солидарност, пропорционалност и прозрачност,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1345 се изменя, както следва:

1) Член 2 се изменя, както следва:

а) параграфи 1 и 2 се заменят със следното:

„1. Съюзът отпуска на Чехия заем с максимален размер 4 500 000 000 EUR. Максималният среден срок до падежа на заема е 15 години.

2. Срокът на разполагаемост на предоставената с настоящото решение финансова помощ е 39 месеца, считано от първия ден след датата, на която настоящото решение поражда действие.“;

б) параграф 4 се заменя със следното:

„4. Отпускането на първия транш зависи от влизането в сила на споразумението за заем, посочено в член 8, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2020/672. Всеки следващ транш се отпуска в съответствие с условията на посоченото споразумение за заем или, когато е приложимо, е предмет на влизането в сила на допълнение към него, или на изменено споразумение за заем, сключено между Чехия и Комисията и заменящо първоначалното споразумение за заем.“;

2) Член 3 се заменя със следното:

„*Член 3*

Чехия може да финансира следните мерки:

а) програмата „Антивирус“ — както е предвидена в изменено Правителствено решение № 353 от 31 март 2020 г., правно основание за което е член 120 от Закон № 435/2004 за заетостта, изменен и удължен с Правителствено решение № 1039 от 14 октомври 2020 г. и няколко решения на правителството;

б) вариант B на програмата „Антивирус“ — както е предвиден в Закон № 300/2020 Сб.;

в) програмата „Pětadvacítka“ — компенсационния бонус за самостоятелно заетите лица, предвидена в Закон № 159/2020 Сб., изменена с програмата „Есенен компенсаторен бонус“, предвидена в Закон № 461/2020 Сб., „Новия компенсаторен бонус за 2021 г.“, предвиден в Закон № 95/2021 Сб., и свързаните с него правителствени решения № 154/2021 и 188/2021 и „Компенсаторен бонус за 2022“, предвиден в Закон № 519/2021 Сб.;

г) частичното освобождаване от плащане на вноски за социално и здравно осигуряване, дължими от самостоятелно заетите лица — както е предвидено в Закон № 136/2020 (за социалното осигуряване) и Закон № 134/2020 (за здравното осигуряване);

д) „помощта за грижи“ за самостоятелно заетите лица — както е предвидена в правителствени решения № 262 от 19 март 2020 г., № 311 от 26 март 2020 г., № 354 от 31 март 2020 г., № 514 от 4 май 2020 г., № 552 от 18 май 2020 г. и както е за последно изменена и удължена с Правителствено решение № 446 от 10 май 2021 г. и член 14 от Закон № 218/2000 Сб. за бюджетните правила, както се прилага за самостоятелно заетите лица в сферата на първичната селскостопанска и горска продукция, и член 3, буква з) от Закон № 47/2002 за подкрепата за МСП, както се прилага за всички останали самостоятелно заети лица.“

Член 2

Адресат на настоящото решение е Чешката република.

Настоящото решение поражда действие в деня на нотифицирането му на неговия адресат.

Член 3

Настоящото решение се публикува в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Съставено в Люксембург на 25 октомври 2022 година.

За Съвета
Председател
J. SÍKELA